

IZJAVA Prof. Petteri Taalas-a

Generalnog sekretara SMO-a

Pozdrav od SMO Sekretarijata

Naše vrijeme i klima, kao i ciklus vode ne poznaju nacionalne ili političke granice. Međunarodna saradnja je esencijalna. Ova filozofija je vodila rad naše velike meteorološke porodice od 1873.godine i vodiće nas i u budućnosti. Zahtjevi za našom ekspertizom i znanjem nikada nisu bili veći.

Svjetski dan meteorologije 2023. je veoma poseban, jer se dešava tokom 150-te godišnjice SMO prethodnice – Međunarodne meteorološke organizacije (IMO).

Za poslednjih 150 godina, nacionalni hidro-meteorološki servisi su sakupili i standardizovali podatke koji se koriste za vremenske prognoze. Istorija razmjene SMO podataka je uspješna priča o naučnoj saradnji koja spašava živote i imovinu.

SMO je druga po starosti UN agencija. Ponosni smo na naša dostignuća i proslavićemo ih u značajnoj godini, kada će se donosioci odluka na SMO Kongresu dogovoriti o strateškim prioritetima koji promovišu našu viziju svijeta, koji je otporniji na vrijeme, klimu, vodu i druge događaje u životnoj sredini.

Rano upozorenje za sve

Sve je veći zamah ka ambicioznom cilju da se osigura rani sistem upozorenja za spašavanje života, koji će pokriti svakog u sledećih 5 godina. Inicijativa “Rano upozorenje za sve”, koju je lansirao UN Generalni Sekretar António Guterres tokom Svjetskog dana meteorologije 2022. je podržana na COP27 u Šarm el Šeiku, a dobila je podršku i od strane razvijenih i zemlja u razvoju, od UN zajednice i privatnog sektora.

Rano upozorenje funkcioniše, ali mora raditi za sve.

Polovina od SMO članica još uvijek nema adekvatne multi-hazard sisteme ranog upozorenja i moramo popuniti te praznine u osnovnim osmatračkim mrežama, posebno u nerazvijenim zemljama i malim ostrvskim zemljama u razvoju.

Rana upozorenja su plod adaptacije na klimatske promjene – koje više nisu luksuz, već obaveza. Prema Svjetskom ekonomskom forumu, u sledećem 10-godišnjem okviru, nepostizanje ublažavanja i adaptacije na klimatske promjene i prirodne nepogode, će biti najveći rizik po globalnu ekonomiju.

Najmanje polovina svih nepogoda su izazvane vodama. Na UN konferenciji o vodama u Nju Jorku (22- 24.april), SMO je pokazao kako rastu hazardi izazvani vodom, kao što su poplave i suše. Klimatske promjene i topljenje lednika će takođe dovesti do dodatnog stresa. Bolji monitoring i upravljanje vodama su esencijalni i zato SMO radi na Globalnom informacionom vodnom sistemu, u cilju promocije slobodne razmjene hidroloških podataka.

GHG monitoring

Klimatske promjene su definisane kao izazov našeg vremena. Kako odgovaramo na taj izazov, određiće budućnost naše planete i naše djece i unučadi. Ovo će biti istaknuto u 6-tom sinteznom Izvještaju IPCC-a.

Globalna srednja temperatura je veća za 1.1°C u odnosu na godinu osnivanja IMO-a, prije 150 godina. Naše vrijeme je ekstremnije, okeani su topliji i kiseli, nivo mora je porastao i lednici se tope. Stepenn promjena raste.

Atmosferski nivoi GHG ostaju na rekordnim vrijednostima. Ipak, ne postoji sveobuhvatna, blagovremena međunarodna razmjena podataka GHG osmatranja. Kako bi ispunili ovu prazninu, SMO nastoji da razvije održivu i koordinisanu infrastrukturu za monitoring globalnih GHG vrijednosti. Proširiće i konsolidovaće se SMO aktivnosti u monitoringu GHG pod okriljem Globalnog atmosferskog osmatranja (GAW) i integrisanog globalnog GHG informacionog sistema.

SMO članice mogu biti ponosne na naša dostignuća u dugoj i bogatoj istoriji.

Započeli smo život u eri Morzeove azbuke i telegrama za slanje prognoza. Superkompjuteri i satelitska tehnologija su otvorili nove vidike za pouzdanije prognoze vremena i klime – sa mogućnošću upotreba modela.

Ipak i u eri vještačke inteligencije i mašina, još uvijek zavisimo od personalne predanosti i zalaganja zaposlenih u nacionalnim hidro-meteorološkim službama, koji svakodnevno obavljaju svoj posao u cilju spašavanja života.

Svima vam se zahvaljujemo.